

När man fångade bäckhästen.

Moors morfars var "ko-
gårdskar" vid Örtofta för Virkebönderna.
Han hette Uilo Niklasson. Han köpte sin
ett ställe: Borhunda. Han var en duktig
karl sin att plita och skötte stället
bra.

När man fångade bäcka-
hästen

En gång var hästarna
utsläppta på träden. En gammal
korpral, som tjänte på stället, kom då
ut och fick se att det gick en vit häst
bland de andra nere vid bäcken.
Tjänsten hade de ingen vit häst. Drängen
gick in och talade om det för lurs.

bonden. Husbonden sa' di: "Då e' de'
bäckhästen; den ska' du försöka få
tag i, för den e' bra å ha." "Hont
ska' di gå se?" tyckte drängen på ställ-
ningen. "Jo", sa' husbonden, "du e' ju
soldat å e' inte räddor å di, du ska'
ta en stälgrima å försöka få på
han, så e' han inte farli'." Drängen
tog en tuss gräs och locka hästen till
sig och fick på stälgrimmarna. Hästen
gick sin knäckt i arbetet, utan att vorken
äta eller dricka. Så fort det var något,
om man skulle höra sin möbban eller
så, så sa' man bara: "Få' bäckhästen,
han går ju så bra." - De fick till-
närat för än alla andra, varen efter
de fått bäckhästen

Hur man fångar bäckhästen

Men på hösten började korna att bli sjuka. Då sa folket i byn: "Det är för bäckhästens skull." Hälv började de uträ fundera på att släppa kornen. Och så en dag såkils Niklasson till korpraten, att han skulle ta och le' ut hästen, där han hade tagit kornen och på ta grimmarna av kornen. Korpraten gjorde, som husbonden hade sagt till kornen, men han kom aldrig tillbaka igen, utan man fann kornen död nere vid bäcken.

Tin började olyckorna komma över stället. En dag när Nils Niklasson skulle rida över bäcken, stannade hästen. Då hästen inte ville gå ur stället kallade han på drängarna, för att de skulle komma och le' hästen över bäcken.

Olyckorna

Da inte de heller kunde få hästen ur stället,
gick dom av. Han hade precis hoppat av
hästen och sagt: "Vaffor vill du inte
gå?" då han föll ner död, som om han
häftats av "slaged".

Enligt olycka hände, när morfar ^{var} ute
och körde och hästarna skenade och han
blev ihjälslagen vid Gryby (nära Östör)

När min mormor en gång skulle
gå efter mjölk, ställade hon och bröt
benet och dog sen på Lunds lasarett.

Min morbror dog i kräfta.

Alla trodde man det var för att
man hade fångat bäckhästen.

Den berättade man, att det för jämt
låg en gas i "gusebrännan" (rämsbenen)
i stallen och plaskade. En gammal
quorra, som hette Katarina och som

Bäckhästen som gas

'vändes' där mycket, brukade se den
fitt och när hon hört den plaska, sa'
hon: "Nu ligger gåsen där och plasker
igen, nu heter de' snart dödsfall i
byn."

Jälv såg jag aldrig gåsen, men jag
hörde den ibland ligga och plaska om
nätterna. Kanske det var pättor, jag
hörde, men folk sa, att det var bäcke-
håsten, som omvandlat sig till en gäs.

Den vitklädda varelsen vid bäcken

Vid Hans Lars på nr 9
(o. Särdeånga) hade spökerna särskilt sitt
sittkälle. Min släkt härstamma från Hans
Lars, och när den sen flyttade till Borlanda,
följde spökerna med dit.

En gammal onsdagskäring på nr 9
hade dåliga ögon, och därför brukade hon var
kväll tvätta dem med bäckvattnet. En
priga gick var kväll ner till bäcken för att
hämta vattnet åt henne. När prigan en
kväll kom ner till bäcken, såg där en
vitklädd varels. Hon trodde att det
var "halkaren", som klättrade ut sig för
att skrämma henne, och därför sa hon:

Den vitklädda varelsen

vid bäcken

"Du ska inte tro, du kan skrämma mi,
Kal." Men när hon såg i spegeln, som
hon hade hämtat vattnet i, såg hon, att
där gläste det ar bara guldpängar.
Då förstod hon, att det inte stod riktigt till
och att det var ett spöke hon sett.
Hon gav sig till att skraka och skrek
ände tills hon kom hem. Hon blev
sen vansinnig och dog kort därefter.

Lasse i Nöbbelöv

Lasse i Nöbbelöv

Lasse i Nöbbelöv

(U. Sallerups sin, Karjagers lid) Kunde mer än
andra. Han var ägare till en svartkonst-
bok, som nu skall ligga nergrävd på
hans plan.

Ägde svartkonstbok

En gång när Lasse var i kyrkan
hade hans barn fått tag i svartkonstboken
och börjat läsa. Skivan blev full av pyss-
lingar. Men Lasse kände på sig att det var något
gale på färde och gick hem från kyrkan och
fruktade barnen för pysslingarna.

När barnen läste i hans
svartkonstbok

En av Lasses naboar, Jon Håkans, Kraft binda tjävar
som, trodde inte på Lasses rikt. "Han kan
och mördare

FOLKMINNESARKIV

inte göra mer än tralla somört av biöket," sa han.
För att pröva Lasses makt berättade han
sin vaktpojäs att klättra upp i Lasses
prärestad och stjåla präron från honom.
När pojagen kommit upp i trädet och tagit
präron, var det möjligt för honom att komma
ner. Jag har själv talat med honom och han
sa, att han visste inte vad det betydde för, men
han kunde inte, hur gärna han än ville, kom-
ma ner. Under tiden, medan vaktpojagen
var borta, gick djuren in för Lasses
plan. Lasse kom ut och fågade pojagen,
varför han var i hans prärestad. Pojagen
berättade, att det var hans husbonde som
berättat honom till det. Då sa Lasse:
"Ja, gå nu ner och gea krogen, men
bry dig inte om att stjåla präron mer."
Nu först kunde pojagen gå ner från präron-

St.
Gårdstings

rest. subson 2508
1929

trädet. Sen den dagen hade Jon Håkansson
bara olyckor.

10

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

En gång kom en Zigenare Lill
Lasses gård och mördade där sin hustru.
Lasse tvingade då zigenaren att stanna
på gården, tills länsmannen kom.
Antagligen hypnotiserade han honom.

Lasse levde, medan jag var poj,
och jag har flera gånger varit hos honom.

Pigan som var mera

Min mormor i Bor-

landa berättade, att hon hade en piga som
var svara. De satte och spann seut
en koall, mormor och tre pigor. Rätt
som det var kröp den ena pigan ur klä-
derna. Kläderna låg tomma på golvet,
men poeken fortsatte att gå. Om en
timma eller så kom hon tillbaka och
kröp i kläderna igen. Mormor frågade
henne då var hon varit. Hon svarade:
"Ja, ja! har varit i Romele klint
och piod en skomagare fly förbas-
kad."

Pigan som var mera

Gårdstinget

2508

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

12

Drängen som var varule

Drängen som var varule

Vid Hans Lars' (Ö.

Gårdstunga n: 29, Helmbys: n) lada angrep
varulven en gång en pojke, som var
'på det rikt', för det är ju sådana var-
ulven inte vill låta vara freds. Där kom
en stor svart hund och för på henne.
Hon skrek och en dräng kom dit och
'la' hungen på smidan, så att han
sprang sin väg. När de här kom in
såg där en dräng med träder från
pojkenes klänning i munnen.

En visa om "Karingapågen Per".

En visa om "Karinge
pågen Per".

Ja e så kused forr min Per.
Han sör han vell ha gevär,
Han sör han vell ud i kried å lua.
Ja sör te min Per var kväll:
Ble mu hemma å va snäll,
Ja ska du få ridda frad i min stua #.

I nä på qu de bter ja i,
Ja vell håller ud å kri,
Ja vell se, va te di andre di dua,
Ja ska kånypa för två,
Ja vell modigt gå på,
Bare mor lägger frest i madpössen #.

A, min lilla, söde Per,
 Du e bara en knävar,
 Du kan så lätt få ett slar på din panna.
 Får de feck ja, norr ja va lös,
 Sin har ja vad skualös,
 De kan så lätt gå förr dej på samma vised #.

(Åtta dagar senare)

Aha, mor härr ska de gau,
 Ja har fött en plida på min tau,
 Ja kan inte komma mä i ditte kried.
 Well ni gau ä mejla te,
 Så ja får lov ä hemma ble,
 Så ska ja köva smus te jär i mären #

Ja, så ga de ska ja vesst,
 Ja ska tacka han förrsist
 Ä ja ska fraugan om att du kan få ble hemma.

Å ja ska sien som de e,
 Du har fott ett hasavre,
 Så du kan inte komma mä i ditte kried #

(hos korpseral)

Li godda herr stopperal!
 Nu så kommer ja mä fal,
 Ja skulle prägan, om min Per kan fö ble hemma.
 Fars ja ska sien som de e,
 Han har fott ett hasavre,
 Så han kan inte komma mä i ditte kried #

A hut i hälsike din mär!
 Vet du inte vem jag är,
 Jag är korpseral vid kronans regemente.
 Å hälsa karingafägen Per:
 Om en timma är han här.
 Han ska pea gröt till våra soldater #.

Fässes koss, va de va natt
Han hade nära blod knatt
För han har letta to omkring sin mull.
Men ingom ätta fjörta da,
Så ska Ger va sammardan,
Elles ska ni få spotta mej mitt i synen #.

(Visan har nedskrivits av sagomannen, var påstosning
har även libellerats. Visan skall ha diktats efter
1809-års krig)

Frieri.

Frieri

När det var bönder, som
 det var något med, som skulle ha gluttar-
 na bortgifva, så skulle de alltid för
 ha hönemann. För annars kunde det gå
 som för bin pagen, som skulle gå och
 frä. Han var litta dum ~~och dum~~ och
 därför fråga' han sin mor, hur han skulle
 göra. "Ja, sä hon, "du ska' först si: 'Go'dä
 i stuan, go'dä kjersti' och sin ska' du
 snacka litta me' nå och höra di' så
 somått för, om hon vill ha di'. Vill
 hon lute', så ska' du si: 'Du kan få
 bättor, du kan få pämmor, du kan
 ässe få gå darr sä den'. Sin kan du

köra." Fågen läste över läran på vägen,
och när han kom fram till gården, där
han skulle jia, sa' han gnost, för
att han inte skulle glömma något.

"Gå'da' Kjersti! Vill du ha' mi? Du
kan få bättor, du kan få sämmor, du
kan ässe få gå darr så dan."
Om han fick lösen, vet inte jag